

Beslissing OM n.a.v. RTE-oordeel 2018-70

Samenvatting

In deze zaak gaat het om een levensbeëindiging op verzoek van een man met een leeftijd tussen de 70 en 80 jaar die sinds lange tijd leed aan chronisch paranoïde schizofrenie. Hiervoor werd hij jarenlang (medicamenteus) behandeld, waarvan 10 jaar in een psychiatrische instelling en de laatste jaren ambuland. De man had somatische klachten; zijn lijden bestond uit extreme vermoeidheid en diverse pijnklachten. Herstelgerichte zorg kon zijn lijden niet verlichten. Omdat de huisarts van de man geen euthanasie wilde uitvoeren, wendde de man zich tot een psychiater van de Levensindeciniek. Zij schakelde een onafhankelijk psychiater in die de man in verband met het mogelijk bestaan van het chronische vermoeidheidsyndroom (CVS) doorverwees naar een daarin gespecialiseerde GGZ-instelling. De psychiater achtte de kans op succes van deze behandeling gering, maar niet uitgesloten. De man wees een behandeling voor CVS af. De psychiater en psychotherapeut van deze instelling konden – doordat de man behandeling afwees – niet goed diagnosticeren, maar gaven aan te vermoeden dat de somatische klachten van de man geen verband hielden met CVS maar eerder met zijn (onbehandelbare) psychiatrische stoornis. Het advies van de onafhankelijke (SCEN)arts, van beroep cardioloog, om nog nader onderzoek te doen naar de draagkracht van de man, volgde de arts niet op. Hierover had zij nog contact met de SCEN-arts. Op basis van diverse gesprekken met de man en uitvoerig overleg binnen het MDO van de Levensindeciniek – waarin het SCEN-advies ook aan de orde was gekomen – stemde de arts in met euthanasie.

Oordeel RTE (2018-70)

De RTE kwam tot het oordeel dat de arts niet had gehandeld conform de zorgvuldigheidseis als bedoeld in art. 2, eerste lid, onder b (uitzichtloosheid) en d (redelijk andere oplossing). De RTE overwoog, kort samengevat, dat de arts behoedzamer te werk had moeten gaan nu het om een psychiatrisch patiënt ging, er geen sprake was geweest van een structurele behandelwijze en zowel de behandelend arts als de huisarts nog behandel mogelijkheden zagen. De RTE vond de motivering van de arts om het advies van de onafhankelijk psychiater maar ten dele en het advies van de SCEN-arts in het geheel niet op te volgen, ontoereikend.

Beoordeling Openbaar Ministerie

De officier van justitie heeft de arts tijdens een gesprek om nadere inlichtingen gevraagd. De arts stelde zich in dit gesprek toetsbaar op en beantwoordde alle vragen van de officier van

justitie. Op grond van het dossier en de tijdens het gesprek verkregen inlichtingen heeft het College besloten de zaak te seponeren om de volgende redenen.

Het College constateert dat de arts in de onderhavige zaak de toen geldende NVvP-richtlijn uit 2009 niet volledig heeft nageleefd. Die richtlijn schreef destijds voor dat twee psychiaters geconsulteerd moeten worden ten aanzien van alle zorgvuldigheidseisen van de Wet toetsing levensbeëindiging op verzoek (de Wtl), een eis die de in 2018 gewijzigde richtlijn niet meer kent. De arts voldeed hier niet aan. Dat de richtlijn niet is nageleefd, betekent echter niet automatisch dat sprake is van een schending van de wettelijke zorgvuldigheidseisen. Van een dergelijke schending is in deze zaak niet gebleken. Van belang hierbij is dat de man al jaren voor zijn schizofrenie werd behandeld, maar hij geen verlichting in zijn lijden ervoer. Een behandeling voor CVS zag de man niet zitten, de onafhankelijk psychiater achtte de kans op succesvolle behandeling voor CVS gering en de psychiater en psychotherapeut van de betreffende GGZ-instelling vermoedden dat van CVS geen sprake was. Nu de zowel de arts als de SCEN-arts geen behandelperspectief zag voor de hoofddiagnose waaruit het lijden vermoedelijk voortkwam, kan niet worden gezegd dat een redelijk alternatief bestond. Uit het dossier volgt weliswaar dat gekeken is of er kansrijke behandelopties aanwezig waren, maar niet dat deze er daadwerkelijk waren.

Samenvattend, is het College van oordeel dat er geen verdenking is dat de arts – die de patiënt meermalen uitvoerig sprak en die bepaald niet over één nacht ijs is gegaan – zich schuldig heeft gemaakt aan een strafbaar feit. Dat zij van de toenmalige NVvP-richtlijn is afgeweken en het SCEN-advies niet volgde ten aanzien van draaglastonderzoek, doet hieraan niet af omdat niet gebleken is dat de arts grovelijke is afgeweken van de professionele standaard.

Beslissing

De zaak is onvoorwaardelijk geseponerd wegens het ontbreken van bewijs dat een strafbaar feit is begaan.